

שיפור ישום חומרי הדברה לצמחי כותנת פימה צעירים כנגד מקרופומינה 2018

א.בוסק - מגדלי הדרום

ר. כהן – מנהל המחקר החקלאי

נ. פישביין, נ. עמיר – קבוצת יבנה

ע. צעירי, מ. רוטשטיין – בני דרום

רקע:

לאור הפגיעה האנושה של מחלת המקרופומינה בכותנה בעונת 2017 בארץ, באזור הדרום ובמשקים יבנה ובני דרום, בדקנו באוגוסט 2017 בקבוצת יבנה את ההשפעה של זילוף חומרים לפס הזריעה על אוכלוסיית הפטריה בצמחי כותנה צעירים, עד גיל של מספר שבועות מהנביטה. בבדיקות שביצע ד"ר רוני כהן בשורשי הצמחים, נמצא שהטפול בסיגנום בזילוף לפס הזריעה, הקטין את האילוח בפטריה. תוצאות נוספות התקבלו בנסויים אחרים שבוצעו במקביל בארץ. לכן חזרנו בעונת 2018 לבדוק את הנושא כשהפעם אנו בוחנים 2 חומרים (עמיסטר לא נבחן ביבנה ב 2018) וזאת ב 2 מועדי ישום: בזילוף לפס בזריעה וישום מאוחר של 5 – 6 שבועות מהזריעה.

חומרים ושיטות:

בני דרום: הנסוי הוצב בחלקת "מוסך 3", שישיות פימה בתוך חלקת אקלפי. הכרב דו-גידול חיטה - תירס לתחמיץ. החלקה נזרעה ב 16/3/2018. היבול המסחרי של האקלפי 670 ק"ג/ד'.

יבנה: הנסוי הוצב בחלקה 1 שנזרעה בגוליית 6. הכרב דו-גידול חיטה – תירס. החלקה הונבטה בטיפטוף בהסטות ב 22/3/18 עם יבול גולמי מסחרי של 810 ק"ג/דונם.

טפולי היסוד נתנו בזילוף לפס הזריעה.

טפולי ה"ראש" הוחדרו לקרקע בסיכות או במזרעה במרווח של 57 ס"מ בבני דרום או במרווח של 76 ס"מ ביבנה, דהיינו במרחק של 10 – 15 ס"מ מפסי הזריעה.

בשני הנסויים בוצע טיפול ה"ראש" 1/5/2018.

טבלה מס' 1: טפולי הניסוי בבני דרום.

	גורם ב': טפולים בסיכות
מינון סמ"ק/ד'	חומר
200	עמיסטר=מירידור
ללא	בקורת

	גורם א': טפולים בפס הזריעה
מינון סמ"ק/ד'	חומר
100	עמיסטר=מירידור
ללא	בקורת

טבלה מס' 2: טפולי הניסוי בקבוצת יבנה.

	גורם ב': טפולים בסיכות
מינון סמ"קד'	חומר
200	סיגנום
200	עמיסטר=מירידור
ללא	בקורת

	גורם א': טפולים בפס הזריעה
מינון סמ"קד'	חומר
100	סיגנום
100	עמיסטר=מירידור
ללא	בקורת

שני הניסויים הוצבו במתכונת "בלוקים באקראי" ב 5 חזרות. כל חלקה רוחבה 6 מ' (שישיה) ואורכה 20 מ'. בבני דרום נקטפו כל חלקות הניסוי בקטפת יעודית של "זרעי ישראל". בניסוי ביבנה, שנקטף מאוחר יותר, בוצעו קטיפי יד וזאת רק ל 3 הטפולים הקיצוניים.

הנתונים נותחו בתוכנת JMP .

תוצאות ודין:

טבלה מס' 3: בני דרום יבול גולמי בניתוח דו - גורמי.

	יבול גולמי (ק"גד')	גורם א' - טפול יסוד
b	577	עמיסטר ביסוד
a	626	בקורת ללא
0.025		

	יבול גולמי (ק"גד')	גורם ב' - טפול ראש
a	587	עמיסטר סיכות
a	617	בקורת ללא
0.15		

טפול העמיסטר שניתן ביסוד, בזילוף לפס הזריעה, הוריד את היבול במובהק בשעור של כ 8 אחוז. בטפול הראש נמצא בטפול העמיסטר יבול נמוך בכ 5 אחוז ביחס לבקורת, אם כי כאן הפרש אינו מובהק.

לא ברורה הסיבה להשפעה השלילית של ישום העמיסטר ב 2 השיטות, על היבול.

טבלה מס' 4 : קבוצת יבנה, יבול גולמי בטפולים השונים.

טפול	יסוד	ראש	יבול ידני (ק"ג/ד')
א	סיגנום	סיגנום	738
ב	עמיסטר	עמיסטר	576
ג	בקורת	בקורת	736
			P
			0.0064

כאשר משווים את הטפולים שקבלו ביסוד ובראש סיגנום או עמיסטר לעומת הביקורת ניתן לראות שטפול העמיסטר ביסוד ובראש הוריד את היבול במובהק, בשעור של 12 אחוז. היבול בטפול הסיגנום זהה ליבול בטיפול הבקורת.

שוב חוזרת השאלה לגבי הבעיה בישום העמיסטר ומה השוני בינו לסיגנום.

בשני הניסויים מדובר ביבולים גבוהים ובסוירים בשטח במהלך העונה לא ראינו פגיעות מהמחלה.

סכום:

הן ביבנה והן בבני דרום הטיפולים לא שיפורו את היבול בהשוואה לביקורות ומדובר בשדות עם יבול גבוה.

בשני המשקים לא ניתן היה לזהות נוכחות, בטח לא משמעותית, של המחלה בחלקות.

בשני הניסויים טפולי העמיסטר\מירידור פגעו ביבול, כאשר נראה מניסוי בני דרום שעיקר הפגיעה הינה מהיישום בפס הזריעה.

הסגנום שנבחן ביבנה במקביל לא פגע ביבול הכותנה.

תודות:

הנהלת ענף כותנה, חגי זרעי ישראל וצוותו, מגדלי הדרום, לצוותי הגד"ש בבני דרום ובקבוצת יבנה.

